

PRACE NAUKOWE

Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

RESEARCH PAPERS

of Wrocław University of Economics

Nr 452

Rozwój trwały i zrównoważony

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2016

Redakcja wydawnicza: Elżbieta Kozuchowska
Redakcja techniczna i korekta: Barbara Łopusiewicz
Łamanie: Beata Mazur
Projekt okładki: Beata Dębska

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania
znajdują się na stronach internetowych
www.pracnaukowe.ue.wroc.pl
www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Publikacja udostępniona na licencji Creative Commons
Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Bez utworów zależnych 3.0 Polska
(CC BY-NC-ND 3.0 PL)

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2016

ISSN 1899-3192
e-ISSN 2392-0041

ISBN 978-83-7695-619-0

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Zamówienia na opublikowane prace należy składać na adres:
Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
ul. Komandorska 118/120, 53-345 Wrocław
tel./fax 71 36 80 602; e-mail: econbook@ue.wroc.pl
www.ksiegarnia.ue.wroc.pl

Druk i oprawa: TOTEM

Spis treści

Wstęp.....	7
------------	---

Część 1. Teoretyczne aspekty rozwoju trwałego i zrównoważonego

Arnold Bernaciak: Aktualne trendy relacji gospodarka–środowisko w Polsce w układzie presja – stan – reakcja / Current trends of relationships between economy and environment in Poland in a pressure – state – response framework	11
Tadeusz Borys: O dwóch komplementarnych ujęciach nowego paradygmatu konsumpcji / About two complementary approaches of a new consumption paradigm	22
Andrzej Czyżewski, Piotr Kulyk: Kształtowanie rozwoju trwale zrównoważonego w ekonomii rolnej w optyce historycznej i współczesnej / Creating permanently sustainable development in agricultural economics in historical and modern perspective	32
Johannes (Joost) Platje: Efficiency, fragility and unsustainable development / Wydajność, kruchość i niezrównoważony rozwój	46
Łukasz Popławski, Bogusław Kaczmarczyk: Problemy zrównoważonego rozwoju – wycena przestrzeni publicznej / Problems of sustainable development – evaluation of public space	58
Agata Rudnicka: Nowe standardy zarządzania jakością i środowiskiem a zrównoważony rozwój przedsiębiorstwa / New quality and environmental management standards vs. sustainable development of a company	65
Ivan Telega, Maciej Malaczewski: Wzrost gospodarczy, zasoby naturalne oraz środowisko w świetle schumpeterowskiej teorii wzrostu / Economic growth, natural resources and environment in the light of Schumpeterian growth model	74

Część 2. Globalny wymiar rozwoju zrównoważonego

Agnieszka Becla: Problemy ekologiczne a Milenijne Cele Rozwoju w świetle idei zrównoważonego rozwoju / Ecological problems and Millennium Development Goals in the light of the sustainable development idea.....	93
Adam Budnikowski: Wybrane tendencje gospodarki światowej w latach 1946–2016 / Chosen trends of the world economy in the years 1946–2016	106
Stanisław Czaja: Czynniki niedostatecznej realizacji Milenijnych Celów Rozwoju – analiza globalna / Factors of the insufficient realization of Millennium Development Goals – global analysis	115

Eugeniusz Kośmicki: Współczesna globalna sytuacja kryzysowa a możliwości zrównoważonego rozwoju / Contemporary global crisis vs. a possibility of sustainable development	126
Leon Olszewski, Barbara Olszewska: Geoekonomiczne aspekty polityki rozwoju zrównoważonego / Geoeconomic aspects of sustainable development policy	137
Bartosz Ziemblicki: Zrównoważony rozwój z perspektywy prawa międzynarodowego i europejskiego / Sustainable development from the perspective of international and European law	149

Część 3. Problemy rozwoju zrównoważonego w ujęciu sektorowym i lokalnym

Hanna Adamska: Realizacja koncepcji zrównoważonego rozwoju na obszarach wiejskich – studium przypadku / Implementation of sustainable development concept on rural areas – case study	165
Anna Bernaciak: Zmiany świadczeń dostarczanych przez ekosystemy w następstwie procesów rewitalizacji w miastach / Changes of the ecosystem services in the process of revitalization in cities	177
Joanna Godlewska: Teoretyczne i praktyczne aspekty rozwoju zrównoważonej turystyki na obszarach przyrodniczo cennych / Theoretical and practical aspects of sustainable tourism development in precious natural areas .	185
Krzysztof Posłuszny: Wybrane metody analizy wpływu procesów fragmentacji na emisje środowiskowe / Chosen methods of analysis of fragmentation influence on the environmental emissions.....	197
Stanisław Korenik, Dorota Rynio, Alicja Zakrzewska-Półtorak: Miejski obszar funkcjonalny Wrocławia jako rdzeń województwa dolnośląskiego / Wrocław functional area as the core of the Lower Silesia Voivodeship.....	207
Paulina Legutko-Kobus: Zarządzanie dziedzictwem kulturowym jako element implementacji rozwoju zrównoważonego na poziomie lokalnym / Management of cultural heritage as implementation of sustainable development at the local level	219
Monika Paradowska: Wyzwania dotyczące współpracy interesariuszy na rzecz zrównoważonego rozwoju transportu w polskich miastach / Challenges for cooperation with stakeholders of sustainable transport in Polish cities	229
Przemysław Skulski: Miejsce przemysłu obronnego w gospodarce – wybrane problemy / The place of defence industry in economy – selected aspects.....	242
Marian Woźniak: Perspektywy i wyzwania turystyki w koncepcji zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych / Perspectives and challenges of tourism in the concept of sustainable use of natural resources ...	258

Wstęp

Pojęcie trwałości w gospodarowaniu pojawiało się już kilkaset lat temu. W 1713 r. posługiwał się nim H.C. Carlowitz w odniesieniu do gospodarki leśnej, a w XIX wieku G.P. Marsh w relacji do niekorzystnych skutków rozwoju gospodarczego. Termin „rozwój trwały i zrównoważony” (*sustainable development*) oficjalnie po raz pierwszy pojawił się podczas Konferencji Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) w Sztokholmie w 1972 r. Od tamtego czasu powstało wiele definicji tego procesu, a większość z nich nawiązuje do tej, którą przedstawiono w *Raporcie Komisji Brundtland „Nasza wspólna przyszłość”* w 1987 r. Według niej rozwój trwały i zrównoważony opiera się na zaspokajaniu potrzeb teraźniejszości bez ryzyka uniemożliwienia zaspokajania potrzeb przyszłych pokoleń.

Prawo przyszłych pokoleń do zaspokajania ich potrzeb rozwojowych implikuje potrzebę stworzenia określonych ram instytucjonalno-prawnych stymulujących zmiany działalności ekonomicznej i społecznej w kierunku ochrony zasobów środowiska. Polityka rozwoju zrównoważonego jest formułowana i wdrażana w skali globalnej, regionalnej, makroekonomicznej i lokalnej. Niniejsze opracowanie ma na celu wskazanie współczesnych trendów zmian jej podstaw teoretycznych, a także charakterystykę wybranych obszarów działań realizacyjnych.

Pierwsza część opracowania obejmuje teoretyczne, wielowymiarowe aspekty rozwoju trwałego i zrównoważonego. Zawiera odniesienia do nowego paradygmatu konsumpcji (jako jednego z podstawowych procesów gospodarczych), zmian relacji gospodarka-środowisko wraz ze sposobami ich identyfikacji, a także problemów nierównoważenia rozwoju. Opisano również wkład teorii zrównoważonego rozwoju do ekonomii rolnej, a następnie elementy zastosowań owej teorii w wycenie przestrzeni publicznej i funkcjonowaniu przedsiębiorstwa.

Drugą część opracowania poświęcono prawnym, politycznym i praktycznym problemom rozwoju trwałego i zrównoważonego w wymiarze globalnym. Problemy te zaprezentowano zarówno w perspektywie historycznej, jak i współczesnej w odniesieniu do kryzysu ekonomicznego i wiodących inicjatyw międzynarodowej polityki rozwoju. Poruszono też aspekty geoekonomiczne.

Trzecią i ostatnią część poświęcono problematyce rozwoju zrównoważonego w ujęciu sektorowym i lokalnym. Koncepcje równoważenia rozwoju poszczególnych sektorów gospodarki czy obszarów funkcjonalnych wyrastają z szerszego nurtu myśli ekonomicznej. W tym sensie są częścią i swoistym rozwinięciem (lub uszczegółowieniem) teorii rozwoju zrównoważonego. W wymiarze sektorowym w niniejszym opracowaniu uwzględniono przemysł, rolnictwo, transport i turystykę z uwzględnieniem polityk regulujących te dziedziny życia gospodarczego. W ukła-

dzie terytorialnym odniesiono się do uwarunkowań rozwoju obszarów miejskich i terenów wiejskich.

Prezentowane artykuły stanowią wkład do dyskusji nad ewolucją teorii rozwoju zrównoważonego i możliwościami jej urzeczywistnienia w praktyce, nad uwarunkowaniami wdrażania działań formułowanych na szczeblu Unii Europejskiej oraz na poziomie państw członkowskich (w tym adresowanych do podmiotów w skali lokalnej). Dotyczy to zarówno polityk makroekonomicznych, jak i sektorowych – w tym polityki środowiskowej. Skuteczność i efektywność tych działań może być odpowiedzią na wiele współczesnych wyzwań gospodarczych, społecznych i politycznych.

Karol Kociszewski

Łukasz Popławski

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
e-mail: rmpoplaw@gmail.com

Bogusław Kaczmarczyk

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Sanoku
e-mail: b.kaczmarczyk@pro.onet.pl

PROBLEMY ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU – WYCENA PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

PROBLEMS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT – EVALUATION OF PUBLIC SPACE

DOI: 10.15611/pn.2016.452.05

JEL Classification: H41

Streszczenie: Racjonalne zarządzanie nie jest możliwe bez pełnej wyceny zasobów i ich funkcji. Zasoby często spełniają funkcje dobra publicznego i ich pełna wartość nie odzwierciedla rynkowej kategorii ekonomicznych. W artykule przedstawiono zagadnienie wyceny przestrzeni publicznej i opłaty za wykorzystanie przestrzeni publicznej na przykładzie województwa małopolskiego. Obecne problemy związane z przestrzennym rozmieszczeniem reklam są traktowane różnorodnie, najczęściej nierozpatrywane z punktu ładu przestrzennego. Ta kwestia, będąca w zakresie zainteresowania ekonomii przestrzennej, jest często pomijana. W pracy udowodniono, że opłata za wykorzystanie przestrzeni publicznej jest zasadna i nie obciąża przedsiębiorców w znaczący sposób, natomiast może być istotnym wpływem do budżetu samorządu.

Słowa kluczowe: rozwój lokalny, przestrzeń publiczna, samorząd.

Summary: Rational management is not possible without full evaluation of resources and their functions. Resources are often treated as public goods and their full value is not reflected in market economic categories. The article presents the issue of the evaluation of the public space and the fees for the use of the public space illustrated with the example of the Malopolskie Voivodeship. Nowadays the problems connected with the spatial distribution of advertisements are treated in a different way, they are not most often considered with regard to spatial order. This issue, which is within the interest of spatial economics, is often omitted. The paper proves that the fees for the use of the public space is justified and does not burden entrepreneurs significantly, however, it can be an essential income to the budget of self-government.

Keywords: local development, public space, self-government.

1. Wstęp

Przestrzeń jest to „trójwymiarowa rozciągłość (obszar), posiadająca atrybuty jednorodności, nieskończoności i nieograniczoności, w której zachodzą wszystkie zjawiska fizyczne” [Becla, Czaja 2004]. Jest to również miejsce, gdzie znajdują się przedmioty materialne. Z punktu widzenia niniejszych rozważań ważne jest rozpatrywanie przestrzeni od strony przede wszystkim geograficznej, gdy jest ona ograniczona rzeczywistymi lub umownymi granicami, związanymi z wyróżnionymi cechami przestrzennymi, które charakteryzują środowisko geograficzno-przyrodnicze wywierające wpływ na zakres oraz formy aktywności indywidualnej i społecznej człowieka [Popławski 2009]. Jak podkreśla A. Graczyk [Fiedor (red.) i in. 2002], „wybierając dobra i usługi na rynku, podejmujący decyzje korzysta z informacji, których podstawą są ceny dóbr i usług dostępnych na rynku. Można więc przyjąć, że wybór takich dóbr oznacza, że ich użyteczność ocenia wyżej w porównaniu do dóbr środowiskowych, których nie wybrał. Jeśli więc wybiera dobra rynkowe, a rezygnuje z wybrania lepszej jakości środowiska (albo odwrotnie), to porównuje także z cenami dóbr rynkowych wartość dóbr i usług środowiska”. Należy zwrócić uwagę, że problem wyceny zasobów środowiska był przedmiotem wielu wartościowych prac opublikowanych w Polsce, do których w ostatnim okresie należą [Becla i in. 2012; Becla 2013; Bernaciak, Cichoń 2013; Czaja 2013; Graczyk 1996; Zielińska 2013], dlatego to zagadnienie w kontekście metod nie będzie w niniejszej pracy szerzej rozpatrywane.

Celem pracy jest przedstawienie własnej propozycji wyceny *przestrzeni publicznej* w oparciu o prawny obowiązek do zapłacenia (w formule czynszowej) za komercyjne wykorzystanie krajobrazu prawnie i administracyjnie chronionego. W tym zakresie praca jest kontynuacją badań autorów nad wykorzystaniem metod ilościowych dla kwantyfikacji przestrzeni publicznej z punktu widzenia jej wyceny jako dobra wspólnego w zw. z art. 5 Konstytucji RP. Na gruncie zarządzania wartością wycena przestrzeni publicznej w sensie ekonomicznym jest konsekwencją przyjętych regulacji prawnych, których ważniejsze zestawienie zawiera tab. 1.

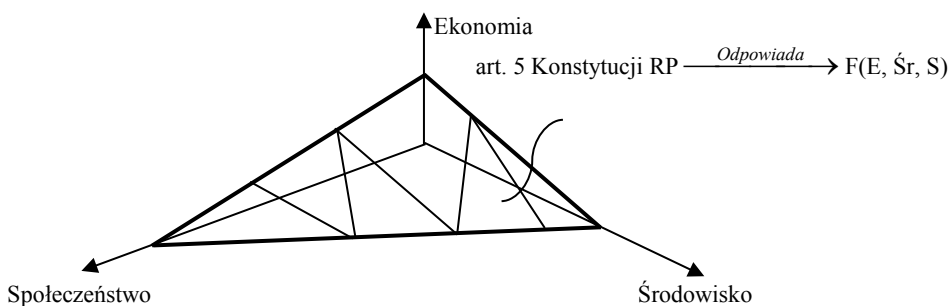
Tabela 1. Wybrane, ważniejsze źródła prawa przestrzeni publicznej

Lp.	Nazwa	Źródło, tekst jedn.
1	Zasada zrównoważonego rozwoju – art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej	Ustawa Zasadnicza z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483, z 2001 r. poz. 319, z 2006 r. poz. 1471, z 2009 r. poz. 946
2	Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną	Ustawa z dnia 13 października 1998 r., Dz.U. 1998, poz. 872 ze zm.
3	Europejska Konwencja Krajobrazowa	Konwencja Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 20 października 2000 r., Dz.U. 2000, poz. 98 ze zm.
4	Ustawa o ochronie przyrody	Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r., Dz.U. 2004, poz. 880 ze zm.
5	Ustawa o finansach publicznych	Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r., Dz.U. 2009, poz. 1240 ze zm.
6	Ustawa o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu	Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r., Dz.U. 2015, poz. 774 i 1688 ze zm.

Źródło: opracowanie własne.

2. Podstawy teoretyczne – narzędzia badawcze i studium przypadku

Koncepcja pracy jest skoncentrowana na istnieniu prawnej i ekonomicznej możliwości oraz skutków co do kwantyfikacji przestrzeni publicznej z tytułu jej komercyjnego wykorzystania, przestrzeni publicznej jako dobra wspólnego. Zatem czy na gruncie obowiązującego prawa przestrzeń publiczna podlega kwantyfikacji oraz jaki jest rząd wielkości ekonomicznego wymiaru opłaty za komercyjne wykorzystanie przestrzeni publicznej na przykładzie województwa małopolskiego? Badania autorów są poparte pracami nad kwantyfikacją powierzchni reklamowej dla Miasta Krakowa z wykorzystaniem technik i narzędzi w ramach metody [Kotarbiński 1957, s. 3–5] reprezentacyjnej [Steczowski 1995, s. 11–34] oraz *Propensity Score Matching* [Strawiński 2014, s. 29 i n.]. W pracy autorzy proponują, aby wartość przestrzeni będącą atrybutem systemu rozpatrywać na gruncie rozwoju trwałego i zrównoważonego [Siemiński 2008, s. 11 i n.; Borys 2013, s. 12–14] i inni autorzy (rys. 1):

Rys. 1. Rozwój trwały i zrównoważony – ujęcie prawno-systemowe

Źródło: opracowanie własne z uwzględnieniem [Borys 2013] i in.

była z poszanowaniem prawa własności odniesiona wprost do skapitalizowanej stawki (opłaty) za komercyjne wykorzystanie przestrzeni publicznej.

Widoczna na rys. 1 płaszczyzna stanowi część wspólną dla połączenia trzech dyscyplin. Tej ogólnej idei wartości odpowiada ekonomiczna formuła wyceny przestrzeni publicznej – **formuła (1)**:

$$W_{PP} = \frac{S_o}{r}, \quad (1)$$

gdzie: W_{PP} – ekonomiczna wartość przestrzeni¹ publicznej w sensie prawa do użytkowania; S_o – roczna stawka opłaty za komercyjne wykorzystanie przestrzeni publicznej; r – stopa procentowa.

¹ Z wyłączeniem wartości dotyczących tzw. *dóbr bezcennych*, dóbr niepodlegających kwantyfikacji i wycenie, tj. *parków narodowych* i innych szczególnych *form ochrony przyrody* oraz kategorii *dobra narodowego*.

Tabela 2. Plan pracy

Lp.	Plan badawczy dla woj. małopolskiego względem inwentaryzacji aktywnej powierzchni reklamowej. Podział woj. na strefy aktywności 0, A, B i C	Powierzchnia w ha	Uwagi
1	Inwentaryzacja pow. reklamowej w obszarze Małopolski z wykorzystaniem metody reprezentacyjnej oraz podział ^{a)} woj. małopolskiego na strefy aktywności reklamowej ^{b)} : {0, A – centralna, B – wojewódzka miejska, C – peryferyjna}	1 518 279 ha	Pow. ogółem województwa
2	Strefa 0 „zero” Obejmuje strefy parków narodowych i innych obszarów prawnie chronionych, przyjęto ^{c)} 4% powierzchni ogólnej dla woj. małopolskiego	60 731 ha, 4%	Bezwzględnie wyłączona z komercyjnego wykorzystania
3	A centralna Obejmuje pow. miast województwa Tereny o maksymalnej aktywności reklamowej, zał. A = 60% aktywnej pow. reklamowej	61 miast o pow. 170 809 ha, 11% 1% = 1708 ha = 60% aktywnej pow. reklamowej	Maksymalne nasilenie komercyjnego wykorzystania przestrzeni publicznej
	w tym strefa A.1 Obiekty zabytków, kultury oraz dziedzictwa narodowego	Powierzchnia reklamowa zabroniona lub ograniczone możliwości reklamowania	Objęta stawką ryczałtową (indyw. kalkulacja wraz z wyceną) ^{d)}
4	B wojewódzka miejska Tereny o średniej aktywności reklamowej, zał. B = 30% aktywnej pow. reklamowej	30% aktywnej pow. reklamowej B = 512 ha	Średnie nasilenie komercyjnego wykorzystania
5	C peryferyjna Tereny pozostałe to tereny o niskiej aktywności reklamowej, zał. C = 10% aktywnej pow. reklamowej	10% aktywnej pow. reklamowej C = 171 ha	Niskie nasilenie komercyjnego wykorzystania
6	Szacowany procent aktywnej powierzchni reklamowej w odniesieniu do strefy A	1% · 170 800 = 1708 ha	W założeniach badawczych skala aktywnych reklam wynosi 1% pow. miast
8	Szacowana ^{e)} suma aktywnej powierzchni reklamowej dla woj. małopolskiego w poszczególnych strefach wynosi: $A \cdot (1 + 0,3 + 0,1) = A \cdot 1,4 = 2391 \text{ ha}$	Szacunkowo dla woj. małopolskiego 2391 ha	$A = B + C = 100\%$

^{a)} Wskazane strefy analizowano z wyłączeniem: – gruntów rolnych: 539 200 ha, 36% ogółem; – gruntów leśnych: 440 500 ha, 29% ogółem; – terenów pod wodami: 22 774 ha, 1,5%. Ogólnie dla obszaru Małopolski wyłączenia tzw. *pasywna powierzchnia reklamowa* wynosi ok. 66,5% ogółu powierzchni; ^{b)} W artykule przyjęto definicje własne w zakresie nazw oraz *ustalenia stref aktywności reklamowej* w ramach kwantyfikowanej rozważanej badawczo przestrzeni publicznej; ^{c)} Przyjęto powierzchnię rzeczywistą *strefy zero*, tj. 2,51% pow. ogółem województwa wraz z częścią otuliny – łącznie 4% pow. ogólnej; ^{d)} W pracy pominięto aspekt notorycznego komercyjnego wykorzystania przestrzeni publicznej przez media – analiza obejmuje badania dalsze autorów; ^{e)} Dane nieweryfikowane i niebadane metodą reprezentacyjną. Metodą reprezentacyjną objęto miasto Kraków. Szacunkowe wyniki wpływu na gruncie finansów publicznych wynoszą ok. 200 mln zł rocznie – potencjał ekonomiczny przestrzeni publicznej wynikający z powierzchni aktywnych nośników reklamowych.

Źródło: opracowanie własne.

W analizie narzędziem badawczym [Apanowicz 2005, s. 59] jest *jakościowo-ilościowy arkusz obserwacji* na przykładzie losowego badania naukowego *przestrzeni publicznej* według danych za rok 2014. Dane obserwacyjne pochodzą z Małopolskiego Studium Regionalnego Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Woj. Małopolskiego, Kraków 2014², oraz danych³ GUS.

Plan pracy przedstawiono w tab. 2.

3. Wycena przestrzeni publicznej – model kapitalizacji prostej

a. Aspekt szacowanych rocznych przychodów z tytułu komercyjnego wykorzystania przestrzeni publicznej – S_o .

b. Ekonomiczna wartość przestrzeni publicznej W_{PP} obliczona według (1).

Tabela 3. Obliczenia szacunkowe z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny

	Szacowana aktywna pow. reklamowa woj. małopolskiego	Stawka opłaty za komercyjne wykorzystanie przestrzeni publicznej	Liczba miesięcy obecności reklamy w przestrzeni publicznej	S_o , dane roczne w mln zł	Projektowany ^{a)} na rok 2016 budżet roczny woj. małopolskiego, dane w mln zł
Założenie badawcze, eksperyment	23,9 mln m ²	1 zł/m ²	12	287, w tym dochody dla miasta Krakowa szacunkowo ^{b)} 200	Dochody 1163 Wydatki 1483 Deficyt budżetowy 320
Założenie badawcze dyskonta 8%, w tym 2,2% stopa wolna powiększona o ryzyko	Hipotetyczna ^{c)} , ekonomiczna wartość przestrzeni publicznej woj. małopolskiego $W_{PP} = \frac{287}{8} = \left[\frac{m \ln \text{zł}}{\%} \right] = 3588 \text{ mln zł}$				
Uwaga	Wpływ (alokacja) prawdopodobnych rocznych wpływów z tytułu komercyjnego wykorzystania przestrzeni publicznej wymaga w ramach struktury gruntów ogółem wg form własności i zagospodarowania szczegółowej analizy własnościowej terenów: SP, Samorządu: Gmin i związków międzygminnych, osób fizycznych, innych podmiotów terenu województwa małopolskiego.				

^{a)} Źródło danych: <http://bip.malopolska.pl/umwm/Article/id,287353.html> (4.06.2016); ^{b)} Wyniki własne w opracowaniu autorów; ^{c)} Hipotetyczna w znaczeniu posiadanych przez przestrzeń publiczną cech: niezbywalności, nieprzenoszalności i dziedziczenia przestrzeni.

Źródło: opracowanie własne.

² Źródło danych: <http://www.malopolskie.pl/Pliki/2015/Wojew%C3%B3dztwo%20Ma%C5%82opolskie%202014.pdf> (4.06.2016).

³ Źródło danych: <http://krakow.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/inne-opracowania/raport-o-sytuacji-spoeczno-gospodarczej-województwa-malopolskiego-w-2014-r-,8,5.html> (4.06.2016).

4. Wnioski

Zaproponowany model wyceny przestrzeni publicznej ma na celu pokazanie wartościowego tła dla komercyjnego wykorzystania przestrzeni publicznej jako dobra wspólnego w ramach prawnie funkcjonującego rozwoju trwałego i zrównoważonego. Jego zaletą jest uwzględnienie prawnych możliwości wyliczenia przez właścicieli terenu opłaty za komercyjne wykorzystanie przestrzeni.

Na podstawie przykładu dla woj. małopolskiego widać, że łączna, obszarowa dla Małopolski skala korzyści na podstawie symbolicznej opłaty wynosi 287 mln zł rocznie dochodu budżetowego, co w warunkach deficytu finansów publicznych ma duże znaczenie. Z drugiej strony prawnie możliwy pobór opłaty jako narzędzia należy do niewielu regulacji, które nie stanowią bariery ekonomicznej z uwagi na minimalną skalę obciążenia przedsiębiorców z tytułu komercyjnego wykorzystania przestrzeni publicznej, a ewidentnie sprzyja ochronie krajobrazu i przestrzeni publicznej.

Literatura

- Apanowicz J., 2005, *Metodologiczne uwarunkowania pracy naukowej*, Difin, Warszawa.
- Becla A., 2013, *Wybrane informacyjne wyzwania identyfikacji i wyceny elementów kapitału naturalnego dla rachunku ekonomicznego*, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, nr 317, *Efektywne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi i energią*, red. A. Graczyk, s. 240–249.
- Becla A., Czaja S., 2004, *Sposoby traktowania przestrzeni w teorii ekonomii*, [w:] *Ekonomiczne aspekty gospodarki przestrzennej*, t. 1, red. T. Łaguna, Ekonomia i Środowisko, Białystok.
- Becla A., Czaja S., Zielińska A., 2012, *Analiza kosztów-korzyści w wycenie środowiska przyrodniczego*, Difin, Warszawa.
- Bernaciak A., Cichoń M., 2013, *Wartość przyrodnicza ekosystemów a wycena wartości ekonomicznej na przykładzie jezior Pomorza Środkowego*, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, nr 317, *Efektywne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi i energią*, red. A. Graczyk, s. 261–271.
- Borys T., 2013, *Nowe kierunki ekonomii środowiska i zasobów naturalnych w aspekcie nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej*, Ekonomia i Środowisko, nr 1, s. 12–14.
- Czaja S., 2013, *Wybrane problemy metodyczno-metodologiczne wyceny elementów kapitału naturalnego*, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, nr 317, *Efektywne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi i energią*, red. A. Graczyk, s. 261–271.
- Fiedor B. (red.), Czaja S., Graczyk A., Jakubczyk Z., 2002, *Podstawy ekonomii środowiska i zasobów naturalnych*, C.H. Beck, Warszawa.
- Graczyk A., 1996, *Straty w gospodarce leśnej spowodowane zanieczyszczeniem powietrza atmosferycznego*, [w:] *Ekonomiczna wycena środowiska przyrodniczego*, red. G. Anderson, J. Śleszyński, Ekonomia i Środowisko, Białystok.
- Kotarbiński T., 1957, *O pojęciu metody*, PWN, Warszawa.
- Popławski Ł., 2009, *Uwarunkowania ekorozwoju gmin wiejskich na obszarach chronionych województwa świętokrzyskiego*, Wyd. Naukowe PWN.
- Siemiński J.L., 2008, *Idea rozwoju zrównoważonego i trwałego obszarów wiejskich w Polsce na tle innych koncepcji. Ujęcie planistyczne (część I)*, [w:] *Infrastruktura i ekologia terenów wiejskich*,

- Infrastructure and Ekology of Rural Areas nr 2/2008, PAN, Oddział w Krakowie, Komisja Technicznej Infrastruktury Wsi, s. 11 i nast.
- Steczkowski J., 1995, *Metoda reprezentacyjna w badaniach zjawisk ekonomiczno-społecznych*, PWN, Warszawa.
- Strawiński P., 2014, *Propensity Score Matching. Własności małopróbkowe*, Wyd. Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa.
- Zielińska A., 2013, *Wycena obszarów przyrodniczo cennych przy wykorzystaniu wskaźników rozwoju zrównoważonego*, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, nr 317, *Efektywne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi i energią*, red. A. Graczyk, s. 261–271.

Internet

- <http://www.malopolskie.pl/Pliki/2015/Wojew%C3%B3dztwo%20Ma%C5%82opolskie%202014.pdf>, (4.06.2016).
- <http://krakow.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/inne-opracowania/raport-o-sytuacji-społeczno-gospodarczej-województwa-malopolskiego-w-2014-r-8,5.html> (4.06.2016).
- <http://bip.malopolska.pl/umwm/Article/id,287353.html> (4.06.2016).